

Svenska kyrkan

En sammanfattning av
**Nyckeln till
Svenska kyrkan**
– verksamhet och ekonomi 2001

Sammanfattning av Nyckeln till Svenska kyrkan

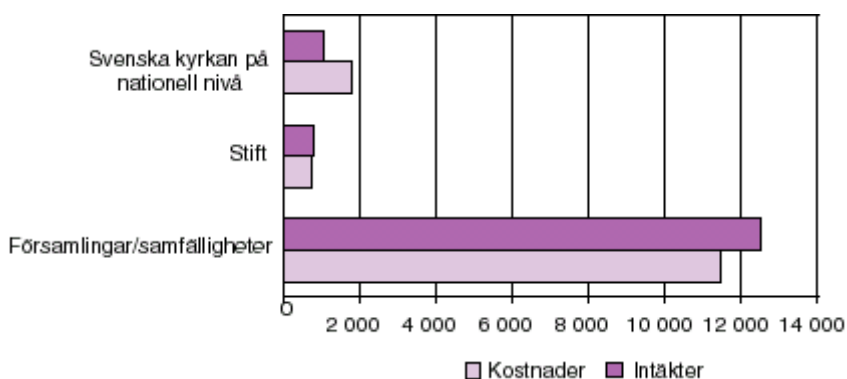
Denna rapport är en sammanfattning av boken Nyckeln till Svenska kyrkan – verksamhet och ekonomi 2001 som utkom i sin tionde version i november 2002. Boken innehåller uppgifter i text med diagram och tabeller om den verksamhet som bedrivits och det ekonomiska utfallet för Svenska kyrkan som helhet och för dess enheter. I boken finns även artiklarna ”Svenska kyrkans organisation” och ”Vinnare och förlorare i flyttkarusellen”.

Svenska kyrkan – en helhetsbild

Svenska kyrkan som helhet utgörs av verksamheter på olika nivåer som i olika delar är nära förbundna med varandra. För gemensam verksamhet svarar Svenska kyrkans nationella nivå, verksamhet på regional nivå bedrivs av stift och på lokal nivå av församlingar/samfälligheter.

Enheterna på varje nivå har sin egen ekonomi och redovisning. *Transfereringar mellan verksamhetsnivåer gör att kostnader och intäkter för respektive nivå inte kan summeras till en totalsumma.*

Kostnader och intäkter för Svenska kyrkan 2001. Miljoner kronor

Medlemmarna finansierar verksamheterna

Svenska kyrkans verksamhet finansieras i huvudsak av avgifter från medlemmarna. Totalt uppbar Svenska kyrkan år 2001 kyrkoavgifter och begravningsavgifter för församlingar/samfälligheter och stift på 11,9 miljarder kronor. Av detta var 2,5 miljarder kronor intäkter från begravningsavgifter. Här ingår också begravningsavgiften från de ej kyrkotillhöriga medborgarna med 300 miljoner kronor för 2001.

Liten ändring av kyrkoavgiften 2001

Den kyrkoavgift (exklusive begravningsavgift) som församlingar och samfälligheter utdebiterade under 2001 var i stort oförändrad från 2000. Andelen varierade mellan församlingar/samfälligheter, för landsbygd var andelen högst i genomsnitt med 1,15 procent och för storstad lägst med 0,74 procent. Kyrkoavgiften beräknas på de tillhörigas kommunalt beskattningsbara förvärsinkomst.

Information om boken

SCB:s program för Offentlig ekonomi har på uppdrag av Svenska kyrkan, Kyrkfondens styrelse och Svenska kyrkans Församlingsförbund, ansvarat för insamling och sammanställning av grundmaterialet i text och diagram samt tabeller i Nyckeln till Svenska kyrkan. Svenska kyrkans avdelning för forskning och kultur har ansvarat för insamling och bearbetning av verksamhetsstatistiken.

För frågor om ekonomisk statistik, kontakta:

Svenska kyrkans kanslistöd

Tel: 018-16 97 00

www.svenskakyrkan.se

För frågor om, och beställning av statistik i övrigt, kontakta:

Svenska kyrkans informationsservice.

751 70 Uppsala

Tel: 018-16 96 00

www.svenskakyrkan.se

Statistikuppgifter om verksamhet, ekonomi och personal finns tillgängliga på intranätet via Kyrknätet:

[Http://statistik.svenskakyrkan.se](http://statistik.svenskakyrkan.se)

Publikationen Nyckeln till Svenska kyrkan kan beställas från SCB, publikationstjänsten, 701 89 Örebro

publ@scb.se

Telefon 019-17 68 00

Fax 019-17 64 44

Den nationella nivån

Svenska kyrkans nationella nivå ansvarar för de frågor som är gemensamma för hela Svenska kyrkan.

Regional nivå

13 stift

Antalet medlemmar i Svenska kyrkan minskade marginellt

Antalet medlemmar i Svenska kyrkan var 7 285 550 personer den 31 december 2001, vilket var en minskning med totalt sett 75 000 medlemmar sedan 2000. Räknat i andelar av befolkningen var det genomsnittligt 82 procent som var medlemmar i Svenska kyrkan 2001, jämfört med 83 procent året före.

Förlust för Svenska kyrkans nationella nivå

Svenska kyrkan på nationell nivå uppvisade ett negativt resultat före finansiella poster på minus 749 miljoner kronor 2001. Detta var en försämring från föregående år, då motsvarande resultat var 19 miljoner kronor.

Det försämrade resultatet kan i huvudsak hänföras till en minskning av intäkterna från kapitalförvaltningen med 790 miljoner kronor från 2000 till 2001.

Ökade intäkter och kostnader

Den största intäkten på 1 350 miljoner kronor kommer från det ekonomiska utjämningsystemet, en ökning med 5 procent. Andra intäkter kommer bland annat från kollekter, gåvor och bidrag. Kostnaderna för Svenska kyrkans nationella nivå var 1 790 miljoner kronor 2001. De största kostnaderna var bidrag inom utjämningsystemet på drygt 1 000 miljoner kronor. Personalkostnaderna var 193 miljoner kronor vilket utgjorde en tiondel av de totala verksamhetskostnaderna.

Utjämningsystemet ger en nettointäkt

Intäkten från utjämningsavgifter var större än de förmedlade utjämningsbidragen, vilket innebär en nettointäkt på 322 miljoner kronor. Nettointäkten var 24 miljoner kronor större än föregående år.

Stift och förvaltning av prästlönetillgångar på regional nivå

Verksamheterna på den regionala nivån består av dels stiftens verksamhet, dels förvaltningen av prästlönetillgångar. Stiftens grundläggande uppgift är att främja och ha tillsyn över församlingslivet.

Överskott för stift 2001 – lägre än 2000

Årets resultat uppgick till 42 miljoner kronor 2001. Överskottet är 13 miljoner kronor lägre än 2000 men ändå högre än de tre sista åren på 1990-talet. Med undantag för två stift redovisade stiftens ett överskott 2001. Fyra stift har även förbättrat sitt resultat sedan föregående år.

Stiftens intäkter och kostnader har ökat

Stiftens verksamhetsintäkter har ökat från 708 miljoner kronor till 748 miljoner kronor och kostnaderna för verksamheten från 674 miljoner kronor till 716 miljoner kronor.

Kostnaden för administration ökade mest

Driftkostnadens största post, kostnaden för gemensam administration hade ökat med 21 procent från 2000 och var 379 miljoner kronor 2001. Främst hade kostnaden för övrig gemensam administration ökat, från 285 miljoner kronor 2000 till 337 miljoner kronor 2001. Kostnaden för ledning var i stort oförändrad med 25 miljoner kronor 2001. Valkostnaderna hade ökat från 2 miljoner kronor 2000 till 15 miljoner kronor 2001, vilket förklaras av att det var valår 2001.

Kostnaden för främjandet och tillsyn av församlinglivet hade minskat med 8 procent, från 333 miljoner kronor 2000 till 305 miljoner kronor 2001.

Förvaltning av prästlönetillgångar

Prästlönetillgångarna förvaltas stiftsvis och stiftens församlingar och samfälligheter har, såsom utdelning, rätt till minst hälften av tillgångarnas avkastning utifrån de andelstal som gällde vid relationsändringen. Den andra hälften av avkastningen betalas som särskild utjämningsavgift till Kyrkofonden och ingår där som en del i det inomkyrkliga ekonomiska utjämnings-systemet. Stiftelsen får dock innehålla viss del av avkastningen för att utjämna utdelningen mellan åren.

Den del av prästlönetillgångarnas avkastning som är disponibel för ändamålet uppgår för år 2001 till totalt 593 miljoner kronor (670 miljoner kronor 2000).

Församlingar/samfälligheter på lokal nivå

Församlingarnas grundläggande uppgift enligt kyrkoordningen är att fira gudstjänster, bedriva undervisning, samt att utöva diakoni och mission. Svenska kyrkans församlingar och samfälligheter är även huvudmän för begravningsverksamheten i största delen av landet, (utom i Stockholm och Tranås).

Större överskott för 2001 än tidigare år

Årets resultatet för församlingar/samfälligheter var 1 094 miljoner kronor 2001 vilket var 4 procent bättre än året före. 2001 var det genomsnittliga överskottet per kyrkotillhörig högst i gruppen medelstora städer, följt av större städer och glesbygd.

Begravningsverksamhetens överskott har minskat

Begravningsverksamheten hade ett överskott på 83 miljoner kronor 2001, att jämföra med 166 miljoner kronor 2000. Överskottet beror huvudsakligen på att församlingarna/samfälligheterna blivit bättre på att beräkna de faktiska kostnaderna som ligger till grund för begravningsavgiften.

Intäkter och kostnader totalt ökade med 6 procent

2001 var de totala intäkterna 13 320 miljoner kronor och kostnaderna 12 226 miljoner kronor. Från 2000 hade intäkterna ökat med 733 miljoner kronor och kostnaderna med 695 miljoner kronor, en ökning med 6 procent för både intäkter och kostnader.

Prästlönetillgångar

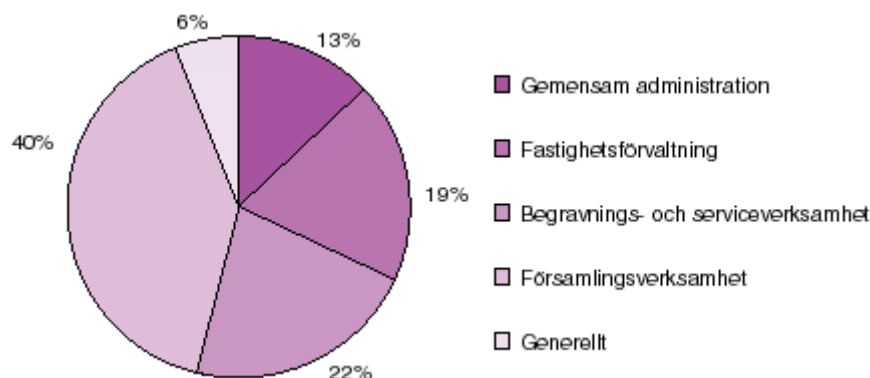
Prästlönefastigheter och prästlönefonder (prästlönetillgångarna) har enligt lag till ändamål att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse och endast avkastningen får användas för ändamålet.

Lokal nivå

2 516 församlingar bildar 915 ekonomiska enheter vilka benämns församlingar/samfälligheter. Två samfälligheter med speciell inriktning, samfälligheten Gotlands kyrkor samt Arvika västra och östra kyrkliga samfällighet, ingår ej i redovisningen.

Den klart dominerande intäkten är kyrkoavgifter och begravningsavgifter på 11 446 miljoner kronor, en 7-procentig ökning sedan 2000. Den största kostnaden var för arbetskraft 6 902 miljoner kronor år 2001, en ökning med 5 procent från 2000, varav största delen beror på lönekostnadsökningar.

Församlingsverksamheten är den viktigaste verksamheten Församlingars/samfälligheters driftkostnader fördelade efter verksamheter 2001. Procent

Församlingsverksamheten är det största verksamhetsområdet med 4 854 miljoner kronor 2001, 40 procent av de totala kostnaderna. Denna kostnad har ökat med 5 procent från föregående år.

Församlingsverksamheten kostade år 2001 i genomsnitt 666 kronor per kyrkotillhörig (medlem) i Svenska kyrkan vilket kan jämföras med 626 kronor 2000. Kostnaderna för församlingsverksamheten räknat i kronor per kyrkotillhörig är i genomsnitt högst för de församlingar/samfälligheter som ligger i glesbygd och i landsbygd medan den lägsta kostnaden finns i storstäderna och församlingar/samfälligheter i gruppen förort. Kostnaderna skiljer sig även mellan olika församlingar/samfälligheter inom de olika grupperna.

Deltagande i kyrkans barn och ungdomsverksamhet

2001 deltog i genomsnitt 6 procent av befolkningen i åldrarna upp till 15 år i församlingarnas barn- och ungdomsverksamhet, vilket kan jämföras med 8 procent 2000.

Konfirmation

Av samtliga 15-åringar var det 40 procent som konfirmerades i Svenska kyrkan 2001, vilket var ungefär samma andel som år 2000. Att konfirmera sig i Svenska kyrkan var mer än dubbelt så vanligt bland 15-åringar i församlingar/samfälligheter i grupperna landsbygd (54 procent) och glesbygd (51 procent) jämfört med i storstad (24 procent).

Kostnad för barn- och ungdomsverksamhet

Barn- och ungdomsverksamhetens kostnader har totalt sett ökat med i genomsnitt 4 procent sedan föregående år. Räknat per kyrkotillhörig var kostnaden 107 kronor 2001, också det en ökning sedan året innan.

Församlingarna i förortsgruppen redovisar liksom föregående år den högsta kostnaden med ett genomsnitt på 132 kronor per kyrkotillhörig. En orsak till detta är att församlingarna i de barnrika förorterna ofta medvetet satsar på verksamheter för barn och unga. Gruppen storstad ligger lägst med 78 kronor.

Minskade finansiella intäkter

Finansnettot för församlingar/samfälligheter var 85 miljoner kronor 2001, mer än en halvering jämfört med 205 miljoner kronor 2000. Försämringen kan till stor del hänföras till den kraftigt vikande finansmarknaden under 2001.

Samma grad av finansiering via verksamhetsintäkter

Det genomsnittliga avgiftsnettot i procent av de totala intäkterna för församlingar/samfälligheter var 85 procent. Motsvarande andel år 2000 var 84 procent, det vill säga i stort samma som 2001. Detta visar att församlingar/samfälligheter finansierar sin egen verksamhet med verksamhetsintäkter i lika stor utsträckning, cirka 15 procent, som året före.

Genomsnittligt hade församlingar/samfälligheter i grupperna förorter, medelstor stad och större tätort högst andel av sina intäkter från avgiftsnettot (87 procent) medan motsvarande andel var 83 procent för gruppen storstäder.

Litet utrymme för investeringar och sparande

Nettokostnadernas andel av avgiftsnettot visar hur mycket av avgiftsnettot som går åt till att finansiera verksamhetens kostnader under året. Det som återstår efter det att nettokostnaderna betalats kan användas till finansnettot, investeringar och sparande. Nettokostnadernas andel av avgiftsnettot har minskat något och alla grupper har en andel understigande 100 procent. Gruppen storstad har lägst andel, 87 procent jämfört med landsbygd som har högst andel, 93 procent.

Fortsatt hög soliditet

Soliditeten, som är ett uttryck för betalningsförmågan på lång sikt uppgick i genomsnitt till 75 procent 2001, att jämföra med 74 procent 2000.

Kassalikviditeten störst i gruppen medelstora städer

Kassalikviditeten är ett uttryck för betalningsförmågan på kort sikt. Kassalikviditeten beräknas som omsättningstillgångar exklusive varulager i relation till kortfristiga skulder.

I genomsnitt var den 282 procent 2001. Kassalikviditeten varierar mellan grupper av församlingar/samfälligheter och var störst i gruppen medelstora städer, 356 procent och lägst i gruppen storstäder med 231 procent.

Oförändrad balansomslutning

Balansomslutningen för församlingar/samfälligheter var 21 873 miljoner kronor 2001. I stort sett har omslutningen varit oförändrad de senaste åren.

Omsättningstillgångarna var 7 144 miljoner kronor 2001, vilket var en tredjedel av tillgångarna. Skulderna var 5 276 miljoner kronor 2001, 119 miljoner kronor högre än 2000. De långfristiga skulderna utgjorde drygt hälften av det totala skuldbeloppet 2001.

Finansnetto

Finansnettot är finansiella intäkter minus finansiella kostnader.

Avgiftsnetto

I avgiftsnettot ingår kyrkoavgift, begravningsavgift och ekonomisk utjämning.

Nettokostnader

Nettokostnaderna är verksamhetens resultat minus kyrkoavgift, begravningsavgift och ekonomisk utjämning, d.v.s. minus avgiftsnettot.

Ett urval ekonomiska uppgifter för Svenska kyrkan. Miljoner kronor

	Nationell nivå	Stift	Präst-lönetillgångar	Församlingar/samfälligheter
<i>Resultaträkning</i>				
Verksamhetens intäkter	1 039	748	771	12 496
Verksamhetens kostnader	1 790	716	262	11 482
Personalkostnader	193	420	13	6 739
Verksamhetsresultat/rörelseresultat	-749	33	509	1 014
Årets resultat	-744	42	520	1 099
<i>Balansräkning</i>				
Summa eget kapital och skulder	4 687	774	9 079	21 873
<i>Kassaflödesanalys</i>				
Årets kassaflöde	-	-73	-95	647
<i>Driftredovisning, kostnader</i>				
Gemensam administration	-	379	-	1 581
Fastighetsförvaltning	-	32	-	2 331
Begravnings- o. serviceverksamhet	-	-	-	2 680
Församlingslivet/församlingsverksamheten	-	305	-	4 854
Generellt	-	8	-	779

Ett urval nyckeltal för församlingar/samfälligheter

Nyckeltal församlingar/samfälligheter	Grupp församlingar/samfälligheter								
	Storstad	Förort	Större stad	Medelstor stad	Större tätort	Mindre tätort	Landsbygd	Glesbygd	Samtliga
<i>Kronor/kyrkotillhörig</i>									
Totala driftkostnader	1 451	1 557	1 635	1 637	1 637	1 840	2 072	2 138	1 707
Församlingsverksamhet	584	579	739	651	629	702	778	835	666
Gudstjänster och förrättningar	65	45	45	57	55	73	83	78	61
Barn- och ungdomsverksamhet	78	132	103	98	115	123	96	80	107
Begravnings- o serviceverksamhet ¹⁾	123	219	288	355	342	384	435	485	301
Fastighetsförvaltning	246	263	217	261	307	399	514	458	320
Totala driftintäkter	1 601	1 688	1 806	1 832	1 811	1 982	2 214	2 309	1 859
Årets resultat	150	132	171	195	139	142	144	172	152
Finansnetto	-2	10	27	3	8	17	20	16	12
Totala skulder	652	582	573	525	734	830	1 128	929	724
<i>Procent</i>									
Soliditet	66	76	80	82	76	75	70	78	75
Kassalikviditet	231	275	279	356	333	269	247	316	282
<i>Verksamhetsnyckeltal</i>									
Kyrkotillhöriga, % av folkmängd	68,7	78,5	77,9	84,0	86,2	89,7	90,6	92,4	81,8
Döpta, % av födda	47,9	72,2	65,2	72,8	79,5	87,0	85,8	85,1	70,8
Konfirmerade, % av 15-åringar	23,6	35,6	33,9	35,9	44,0	48,7	54,0	50,7	40,0

1) Jämförelsetalet avser kronor per invånare

Genomsnittliga kyrko-, stifts- och begravningsavgifter 2001 och 2002. Vägda medelvärden i procent.

Avgift	2001	2002
Genomsnittlig kyrkoavgift inkl. stiftsavgift och begravningsavgift	1,22	1,20
varav stiftsavgift	0,04	0,04
varav begravningsavgift	0,25	0,24
Genomsnittlig kyrkoavgift exkl. stifts- och begravningsavgift	0,93	0,92

I **Nyckeln till Svenska kyrkan** presenteras uppgifter avseende verksamhet och ekonomi år 2001. Boken innehåller både uppgifter på riksnivå samt uppgifter på lokal och regional nivå i form av olika nyckeltal. Tanken är att denna bok ska fungera som ett hjälpmedel för planering, uppföljning och utvärdering av verksamheten.

Nyckeltalen möjliggör jämförelser av olika slag avseende verksamhet och ekonomi genom att kostnads- eller antalsuppgifter sätts i relation till t.ex. antal kyrkotillhöriga. Förhoppningen är att jämförelsetalen också ska ge impulser till fortsatt analys av den egna verksamheten.

Boken är gjord på uppdrag av Svenska kyrkan och utkommer härmed i en omarbetad version för tionde gången.

Svenska kyrkan

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

Svenska kyrkans
Församlingsförbund

Statistikpublikationer kan beställas från SCB, Publikationstjänsten, 701 89 ÖREBRO, e-post: publ@scb.se, telefon: 019-17 68 00, fax: 019-17 64 44. De kan också köpas genom bokhandeln eller direkt hos SCB, Karlavägen 100 i Stockholm. Aktuell publicering redovisas på vår webbplats (www.scb.se). Ytterligare hjälp ges av Bibliotek och information, e-post: information@scb.se, telefon: 08-506 948 01, fax: 08-506 948 99.

www.scb.se